

НАЦИОНАЛНА
ИДЕНТИЧНОСТ, ВПИСАНА
В ПЛАНИНСКИЯ ПЕЙЗАЖ

Хаджи Димитър на Христо Ботев и Бузлуджа

Лукаш Коронкевич,
Екип на Варшавския университет

ЗНАЧЕНИЕТО НА ПЛАНИНТЕ В БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА

- националното съзнание,
- българската митология и народните легенди,
- религиозно значение,
- митичен център на хайдушкото движение

ХАДЖИ ДИМИТЪР, ХРИСТО БОТЕВ

Ботев

„е извършил пълна идентификация на топоса на Балкана с модерно разбираня мит за героя“

Гражина Шват-Гълъбова

ФИГУРАТА НА ПРОМЕТЕЙ
И ПРОМЕТЕЕВСКИЯТ МИТ

Тоз, който падне в бой за свобода, той не умира: него
жалелят земя и небо, звяр и природа...

*...ЛЕЖИ ЮНАКЪТ, А НА НЕБЕТО
СЛЪНЦЕТО СПРЯЛО СЪРДИТО ПЕЧЕ...*

Грей и ти, слънце, в таз робска земя!

A large stone statue of a man in a forest, surrounded by people in traditional clothing. The statue is the central focus, depicting a man in a military-style uniform with a high collar and a sash. He is standing in a forest with tall trees. In the foreground, several people are visible, some wearing traditional red and white clothing and black hats. One man in the center is speaking into a microphone. The scene appears to be a public event or ceremony.

**ВЪЗПОМЕНАТЕЛНИ ПРАКТИКИ НА ВРЪХ
ХАДЖИ ДИМИТЪР (БУЗЛУДЖА)**

BUZŁUDŹA: SYLWIA SIEDLECKA. ZŁOTE PIACHY. CZARNE, 2019

ПРЕВ. ДЕСИСЛАВА НЕДЯЛКОВА

„**Мястото, където е построена летящата чиния, представлява не само географското, но и символичното сърце на България, където са се случили много важни събития.** Те са в основата на историята за трудните времена по време на османското владичество, както и трогателния разказ за българо-руското приятелство. През 1868 г. на това място турците разбиват четата на българския революционер и радетел за независимост Хаджи Димитър, загинал тук заедно с въстаниците. Описание на бавната, **мъчителна смърт на българския герой в Балкана, както наричат още Стара планина, е известно на всеки българин, благодарение на прочутото стихотворение на Христо Ботев.**“

БУЗЛУДЖА: ТОПОС ВЪВ ФАНТАСТИЧНА СЮРРЕАЛИСТИЧНА ПРИКАЗКА

[...]

За Ръорих Хималаите са място, което го приближава до космоса. **За българите подобна роля на проводник, свързващ енергията между небето и земята, трябва да играе Стара планина и връх Хаджи Димитър, където се издига Бузлуджа.**”
(Buzłudża: Sylwia Siedlecka. *Złote piachy*. Czarne, 2019)

- Владислав Тодоров: *Пумпал. Брутална приказка* (2017)
- Теодор Ушев: *Φ1.618* (2022)

**ЧРЕЗ СВОЕТО ВЕЛИЧИЕ И МИСТЕРИЯ
БЪЛГАРСКИТЕ ПЛАНИНИ ПРЕДЛАГАТ РЕАЛЕН
КОНТЕКСТ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА БЪЛГАРСКИЯ
ОПИТ**

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!